Zápisnica zo zasadnutia Snemu SAV,
ktoré sa konalo 25. februára 2015 od 9:00 hod.

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Prizvaní k bodu 3: kandidáti na členstvo v P SAV

Program:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu zasadnutia
3. Prezentácie kandidátov na členov Predsedníctva SAV v doplňovacích voľbách pre funkčné obdobie 2013 – 2017 pred plénom Snemu SAV a ich odpovede na otázky členov Snemu SAV
4. Záver

K bodu 1: K. Gmucová, poverená predsedom Snemu SAV K. Marholdom vedením schôdze, otvorila o 9:10 hod. zasadnutie snemu.

K bodu 2: Navrhnutý program bol hlasovaním jednomyseľne schválený. Za zapisovateľa bol určený R. Passia, za overovateľa zápisnice K. Nemoga.

K bodu 3: K. Gmucová pozvala do sály prvého kandidáta na člena P SAV prof. RNDr. Karola Marholda, CSc. K. Marhold zhrnul svoje manažérske skúsenosti v oblasti vedy, medzinárodné kontakty a skúsenosti z práce v samosprávnych a vedeckých orgánoch SAV. Jeho cieľom vo vzťahu k 2. oddeleniu vied je vyvážený prístup k všetkým vedným odborom a spolupráca s dobre fungujúcou radou riaditeľov 2. oddelenia. Chce sa zasadiť za pravidelné návštevy členov P SAV na jednotlivých ústavoch, aby bola zabezpečená priama výmena názorov medzi akademickými obcami a vedením SAV. Z aktuálnych problémov spomenul napríklad potrebu vyriešiť financovanie projektu SASPRO. Za dôležitú považuje rovnovážnu podporu základného a aplikovaného výskumu, pričom aplikovaný výskum chápe širšie, nielen ako spoluprácu s priemyslom, ale napr. aj ako reagovanie na požiadavky spoločnosti v oblasti životného prostredia, cestovného ruchu, kultúry a pod. Podľa kandidáta sa treba vyhnúť nežiaducim zásahom do grantovej schémy VEGA, ktorá zostáva bazálnym zdrojom financovania výskumu v SAV. Potrebujeme aj novú schému podpory špičkovej vedy, ktorá vzniká priamo v SAV, teda nielen podporu ľudí prichádzajúcich zo zahraničia (napr. SASPRO), ale aj vedcov, ktorí dosahujú výborné výsledky priamo na domovskom pracovisku. V diskusii sa K. Gmucová opýtala na reálne možnosti podpory vedy. K. Marhold odpovedal, že akadémia sa musí usilovať získať zdroje nad rámec „štandardných“ cca 60 miliónov eur, ktoré každoročne dostáva akadémia zo štátneho rozpočtu. Ľ. Košťála zaujímal postoj kandidáta k avizovanej reforme grantových agentúr. Podľa K. Marholda sa musíme dohodnúť interne v rámci akadémie, dospieť ku konsenzu aj s rektorskou konferenciou

a spoločne vystupovať voči podobným aktivitám decíznej sféry. M. Koóš sa opýtal na Marholdov úväzok na Karlovej univerzite v Prahe a jeho schopnosť pracovať na 100 percent pre akadémiu. Kandidát odpovedal, že v súčasnosti má spoločný vedecký tím v ČR a SR, z toho vyplýva aj istá stabilita financovania a spoločné vedecké výstupy, ktoré by nerád obetoval. No zároveň vyslovil presvedčenie, že vedeckú a funkcionársku prácu bude vedieť zladiť. Touto otázkou sa skončila diskusia s K. Marholdom, ktorému K. Gmucová poďakovala a vzápätí privítala ďalšiu kandidátku E. Nemcovú z 3. oddelenia vied.

Ing. Edita Nemcová, PhD. vo svojom vystúpení hovorila o potrebe zachovania vnútornej integrity SAV, o zintenzívnení komunikačných tokov vo vnútri akadémie a transparentnosti rozhodovacích procesov. Ďalšiu časť prejavu venovala ekonomických otázkam, najmä rozpočtu akadémie. Za nevyhnutný považuje aktívny prístup predsedníctva pri každoročnom rokovaní o rozpočte. Dôležité v tejto súvislosti je podľa nej aj budovanie priaznivého mediálneho obraz SAV – o zmysluplnosti tejto inštitúcie aj slovenskej vedy ako celku treba verejnosť kontinuálne aktívne presviedčať. Kandidátka sa vyslovila v tom zmysle, že sa chce venovať predovšetkým ekonomickej agende, s ktorou má vyše dvadsaťročnú skúsenosť z obchodnej sféry, navyše má skúsenosti z administrovania vedeckých projektov a riadenia ústavu.

Po otvorení diskusie sa Z. Kusá opýtala na otázku komunikácie medzi P SAV a ústavmi. E. Nemcová považuje za nevyhnutné diskutovať o nákladoch na transformáciu, mnohé problémy sa podľa nej objavia za pochodu. K. Nemoga sa opýtal na možnosti a potrebu spájania v rámci 3. oddelenia. Kandidátka reagovala v tom zmysle, že aj v 3. oddelení sú projekty spájania ústavov a tento proces bude postupovať. M. Lubyovú zaujímalo, ako vidí kandidátka možnosti spájania sa ústavov naprieč oddeleniami. Podľa E. Nemcovej sa treba spájať najmä pri konkrétnych projektoch, na viaceré výskumné otázky môžu dať odpovede spoločenské vedy, napr. pri aplikáciách iných výskumov. R. Passia sa opýtal, ako si kandidátka predstavuje mobilizáciu mzdových fondov, o ktorej sa zmienila vo svojom projekte. E. Nemcová odpovedala, že jej ide predovšetkým o motiváciu pracovníkov, treba hľadať možnosti dodatočného hľadania financií, diskutovať treba o možnostiach, ktoré by mohli poskytovať VEGA, APVV a pod. Predsedajúca schôdze poďakovala kandidátke za vystúpenie a odpovede na otázky členov snemu a privítala ďalšieho kandidáta na člena predsedníctva, E. Višňovského za 3. oddelenie vied.

Prof. PhDr. Emil Višňovský, CSc. v úvode prezentácie hovoril o svojich motívoch kandidovať: dominovali uňho zodpovednosť za ďalší vývoj SAV a odovzdanie nadobudnutých skúseností z vedeckej práce, ako aj práce v sneme. Akadémia podľa neho predstavuje veľký vedecký a kultúrny potenciál tejto krajiny a jej transformácia by mala byť procesom vyváženej zmeny. Okrem zmeny právnej formy sa akadémia musí dostať ďalej aj svojím vnútorným obsahom. Jeho strategickými zámermi po zvolení do P SAV by boli najmä obnovovanie vážnosti a autority SAV ako kľúčového reprezentanta vedeckej komunity na Slovensku a utváranie dôstojných podmienok pre všetkých pracovníkov. Kandidát spomenul, že podporovať špičkové vedecké tímy je dôležité, ale špička sa vždy vytvára zo širšieho personálneho základu vedy. Treba posilniť kooperáciu naprieč oddeleniami a zvážiť možnosť

založenia prierezových, multidisciplinárnych organizácií. Chce sa zasadiť za riešenie vzdelávacej dimenzie v SAV, napr. formou inštitútu pokročilých štúdií ako organizácie pre doktorandské a postdoktorandské štúdium. Svoju komunikačnú stratégiu v prípade zvolenia za člena predsedníctva vo vzťahu k verejnosti a štátnym orgánom označil ako „ofenzívu namiesto defenzívy“. Uvažuje tiež o zriadení neoficiálneho grémia, s ktorým by ako potenciálny podpredseda SAV za 3. oddelenie vied konzultoval zložité ekonomické a právne otázky, pričom personálne by tu čerpal z príslušných ústavov akadémie. Treba hľadať nové možnosti financovania sociálnych a humanitných vied, tu spomenul zahraničné nadácie, ktoré napr. podporujú napísanie vedeckých monografií.

Nanovo tiež treba premyslieť hodnotenie vedy, podstatné je vedecké dielo, nie kvantitatívne ukazovatele. Spomenul aj potrebu viac spolupracovať v rámci krajín Vyšehradskej štvorky a projekt HERA. Pokiaľ ide o transformáciu, dôležitá je podľa neho konsenzuálnosť tohto procesu vo vnútri akadémie.

Po otvorení diskusie položila prvú otázku M. Lubyová, ktorú zaujímal názor kandidáta na funkčnosť rady riaditeľov v súvislosti s tým, že sa zmienil o možnosti zriadiť užší poradný orgán podpredsedu SAV pre 3. oddelenie vied, ktorý by mal byť zameraný na ekonomické a právne otázky. E. Višňovský odpovedal, že radu riaditeľov považuje za potrebnú a funkčnú platformu, hoci nejde o oficiálny orgán, prípadné poradné grémium by malo podporiť riešenie náročných právnych a ekonomických procesov počas transformácie a nemalo by vytvárať nejakú paralelnú či neoficiálnu mocenskú štruktúru.

Z. Kusú zaujímalo, ako si E. Višňovský predstavuje mediálnu ofenzívnu pri prezentovaní SAV verejnosti. V odpovedi na túto otázku kandidát spomenul najmä profesionalizáciu webovej stránky akadémie, vedci by mali celkovo venovať podstatne väčšiu pozornosť prezentácii svojej práce navonok. K. Kollár sa vo svojej otázke tiež dotkol mediálneho obrazu akadémie, opýtal sa, či nie je príčinou nedostatočného až negatívneho obrazu o vede na Slovensku absencia vedeckej žurnalistiky. Kandidát s jeho názorom v zásade súhlasil a zopakoval, že s médiami a konkrétnymi žurnalistami, ktorí sa už venujú problematike vedy, treba aktívnejšie spolupracovať.

K bodu 4: O 10:15 hod. K. Gmucová ukončila zasadnutie snemu a pripomenula členom snemu, že začiatok snemu pre druhý stupeň doplňovacích volieb je o 12:30 hod.

Zapísal: Radoslav Passia
Overil: Karol Nemoga

V Bratislave 5. 3. 2015

Katarína Gmucová
na základe poverenia predsedom Snemu SAV